

KIIRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Hírek a Községházáról

Pilisszentlászló Község Önkormányzat – Képviselő-testületi ülése

Pilisszentlászló képviselőtestülete 2022. augusztus 30-án ülést tartott a Községháza épületében. Jelen volt képviselők: Tóth Attila polgármester, Elsík Tamás, dr. Tóthfalusi Anna, Petkó Gábor, Kiss Mónika, Vanyák Imre. Hivatalból jelen volt az ülésen: dr. Bartha Enikő aljegyző.

Tóth Attila
polgármester miután
köszöntötte

képviselőtársait,
megnyitotta az ülést.
Kezdeként

megállapította, hogy a
Képviselő-testület 6
fővel határozatképes.

Sem kérdés, sem

hozzászólás nem lévén szavazásra bocsátotta a napirendet. Látván a felemelt kezeket megállapította, hogy a Képviselő-testület a javasolt napirendi pontokat egyhangúlag elfogadta.

Az első napirendi pontként a szennyvízcsatorna beruházásával kapcsolatos telekalakításról kezdett beszélni, ekkor érkezett meg dr. Illés György alpolgármester, ezzel a képviselők létszáma elérte a hét főt, együtt voltak a döntéshozók akár annak idején a hét törzsfőnök, csak ereket nem vágtak, vért nem ittak. Némi eltéréssel anélkül is közös nevezőn voltak szülőfalunk érdekében.

Polgármester lényegretörően ismertette az előterjesztést. Előadta, hogy a tanulmányterv szintjén arról egyeztettek, hogy hol legyen a központi átemelő, melyik a legmélyebb pont a

településen, mely sokunknak a szülőfaluja. Az első opció szerint az egészségház udvara volt kitűzve, de aztán kiderült, hogy ott nem fogják tudni megvalósítani. Továbbá van még két köztes átemelő, az egyik a spicc környékén lesz a tervek

szerint, a másik pedig

a végátemelő

Szentendre irányába a

bal oldalon. A

főátemelő helyével

kapcsolatban igen

részletesen elmondta,

hogy a két érintett

terület a 613 helyrajzi

számú az egyház

tulajdonában, a 614

helyrajzi számú pedig

az önkormányzati

tulajdonban van. A főátemelő viszont a

sorompóhoz közel jobb oldalra kerülne. Ehhez a

tulajdoni viszonyt rendezni kell. Az egyházzal

felvette a kapcsolatot és szóban megállapodott,

hogy egy telekhatár rendezéssel ezt a két területet

újra osztják és a vázrajzon látható módon a két

helyrajzi szám megcserélődik. Alapvetőleg a

négyszetméterek nem változnak, csak más lesz a

felosztás. Ezt a vázrajzot az egyház látta és

jóváhagyta. Ahhoz kell a testületi felhatalmazás,

hogy a vázrajt alapján az egyházzal megállapodást

megköthesse.

Második lépésben a főátemelő

megközelíthetősége érdekében magánterületre is

szükség van, hogy teherautóval a tisztításhoz

elérhető legyen.

A második lépés a magántulajdonossal való egyeztetés, hogy eladja az érintett területet és hozzácsatolják a 614-es helyrajzi számú területhez. Ez a megállapodás visszakerül a testület elé, mert itt kb. 60-70 m²-es területet vásárol az önkormányzat. A vázrajzot a tulajdonossal már egyeztette, de az ingatlanrész megvásárlására, csak akkor fog, sor kerülni, ha a csatorna fizikai megvalósulása elindul. Előszerződést szeretne most kötni a magántulajdonossal.

Mostani pályázati forrás terhére ingatlan vásárlást nem tudnak elszámolni.

A kimerítő tájékoztatást követően, Elsík Tamás képviselő az egyházi ingatlannal kapcsolatban annak kialakítása utáni bejárás biztosításával kapcsolatos biztosítása felől érdeklődött.

Tóth Attila polgármesterünk megmutatta a vázrajzot.

Elsík Tamás képviselő megkérdezte, hogy Tibor atyával egyeztetette, és ha igen ő egy személyben dönthet ebben a kérdésben?

Tóth Attila polgármester kérésére előadta, hogy az egyházzal való egyeztetés során arról értesült, hogy Tibor atyának van erre jogosultsága, de a testületi döntés alapján ügyvéddel fel fogja keresni az egyházat. Az ügyvédnek le kell ellenőriznie, hogy k jogosult a szerződés aláírására.

Elsík Tamás képviselő erre megkérdezte, hogy erről nem kellene az egyházi tanácsnak döntenie? Ez nem lenne kötelező? Ez most elhamvadt. Szerinte kellene, hogy ne egy olyan pap döntsön a falu tulajdonáról, aki idekerült.

Tóth Attila polgármester elmondta, hogy ez nem a falu, hanem az egyház tulajdona. Szerinte nekik, (mármint a testületnek saját megjegyzésem) nem feladatuk az egyház döntését vizsgálni. Közérdeket szolgál a döntés, szerinte senkinek az érdekei nem sérülnek.

Elsík Tamás képviselőnk erre megkérdezte, hogy az első terv mitől volt jó és ez mitől változott?

Tóth Attila polgármesterünk erre elmagyarázta, hogy a nyomvonal vizsgálat során derült ki, hogy sokkal jobb helyen lenne a kispályánál a főátemelő. Az egyházzal való megállapodás a főátemelő helye szempontjából létkérdés. A lényegretörő választ követően további hozzászólás nem lévén szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot. Szavazás után megállapíthatta, hogy a Képviselő-

testület a határozati javaslatát 6 igen és 1 nem szavazattal elfogadta.

A következő sorszám szerint a 2. napirendi pontként, a költségvetés módosítását ismertette polgármester.

3. napirendi pontban, polgármester ismertette az előterjesztést, mely szerint a 65 év felettieknek pénzbeli támogatást tudnak nyújtani a szociális keret terhére. Az előzetes adatokból úgy tűnik, hogy marad még a szociális kereten kb. 1,2 millió forint, úgy, hogy az újszülöttek részére is tudnak adni 15 000 Ft-ot. Az 1,2 millió forint felhasználásával kapcsolatban javasolta, hogy egyeztessenek. Felmerülhet esetleg, hogy a szociális tűzifa keretet egészítsék ki.

Dr. Tóthfalusi Anna képviselő megkérdezte, hogy melyik tűzifát?

Tóth Attila polgármesterünk erre azt válaszolta, hogy biztos olyan tűzifát, ami vizes. Továbbiakban elmondta, hogy Dr. Tóthfalusi Anna képviselővel több kört is futottak a Parkerdönél. Ezáltal meggyőződtek, hogy elkeserítőnek tartja a helyzetet. Teljesen kiszámíthatatlan a piac.

Ekkor **Elsík Tamás** emelkedett fel, és lényegre törően kijelentette, hogy a piac az tőlük függ. Inkább a Parkerdővel való egyeztetés érdekli.

Tóth Attila polgármesterünk, válaszként kérte, hogy erre inkább térjenek vissza az egyebek napirendi pontnál, mert egyeztetett a Parkerdővel. Folytatásként Dr. Tóthfalusi Anna képviselő megkérdezte, hogy mit javasol? A szociális kereten lévő megmaradó keretet fordítsák szociális tűzifára?

Polgármester javasolta, hogy ezt majd döntsék el. A szociális tűzifa pályázat menetét ismertette. További kérdés, hozzászólás nem lévén szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot, amely négy pontból és hosszú tömött sorokból sok so rendeletre való hivatkozásból áll. Ezt egy mondattal igyekszem kifejezni: Minden 65 évnél idősebb lakosunk 10 000 forintot fog kapni. Ezen összeget az idősek napja rendezvényen ki lett osztva, vagy aki nem volt ott ahhoz később eljuttatták.

4. napirendi pont előadója szintén a Polgármester volt, aki ismertette a jog szerinti hosszú előterjesztést, melynek szintén röviden a lényege, rövidített változatban: Minden helyi újszülött szülei

15 000 forintot kapnak.

5. napirendi pontként az új védőnői pályázat kiírásáról szólt. Tóth Attila polgármester igen precízen ismertette az előterjesztést: A munkáltató megnevezésén túl a képesítési és egyéb feltételeket. A munkakörhöz tartozó lényeges feladatokat. Továbbá a pályázathoz csatolandó: Sok, nagyon sok egyéb dolgot.

6. Egyebek.

Vanyák Imre képviselő, hivatalból kért állásfoglalást a Kékes utcai ingatlanok telekredezésével kapcsolatban.

Tóth Attila polgármester lényegre törően ismertette, hogy önálló teleknek csak az számít, ami közútról megközelíthető és alapterülete 720 m². Tehát a régi számítás szerint kétszáz négyszögöl számít egy teleknek.

A továbbiakban polgármester előadta, hogy két alkalommal kereste fel Tóth Kristófot, a szentendrei erdőszet vezetőjét, legutóbb egy héttel ezelőtt. Nem még feljebb, de ha azt szeretné a testület akkor magasabb vezetőt is megkeres.

Elsík Tamás tömören kijelentette, hogy most már késő.

Tóth Attila polgármester kifejtette, ha azt szeretnék testületi szinten, hogy legyen papír a kezükben arról, hogy ők mindent megtettek annak érdekében, hogy legyen fa, akkor levelet fog írni Reinitz Gábornak. Szerinte a válasz nem lesz más, mint amit ő most elmond. Eredményt nem fognak tudni elérni.

Elsík Tamás képviselő: magyarázkodjanak, hogy miért csak januárban kapnak fát az itt élők.

Tóth Attila polgármester: úgy érti, hogy tehetetlenek. A Parkerdő azt mondja, hogy száraz tűzifa nincs. A termelések folyamatosak.

Pilisszentlászlói lakosok részére 200 m³ fára vett fel igényt az erdőszet, melyre neki azt mondták, hogy novemberre tudják teljesíteni. Ez volt 2-3 hete, és erre, 2 napra már januári időpontot mondtak.

Elsík Tamás képviselő: kérte hogy magyarázzák meg, kinek adják el a termelésüket.

Tóth Attila polgármester lényegre törő válasza: ők egy piaci szereplők, azt csinálnak a fával amit akarnak. A Pilisszentlászlóról beérkezett 200m³ igényt ki fogják szolgálni, de amit le fognak termelni abból mennyi lesz Pilisszentlászlón...

Dr. Tóthfalusi Anna képviselő megjegyezte, hogy igényt már nem fognak el csak januártól.

Polgármesterünk, erre kijelentette, hogy a faluban lévő vállalkozók megkapják, amit igényeltek.

Elsík Tamás válasza szerint ez nem igaz.

Polgármesterünk erre kijelentette, hogy az önkormányzat nem tudja befolyásolni a Parkerdőt.

Elsík Tamás megjegyezte-javasolta, hogy legyenek elsőbbségben, akik itt laknak. Azt hallja, hogy az összes erdőszet ki tudja szolgálni a lakosságot tűzifával. Aki ezt mondja az jöjjön ide és vizsgálja meg.

Polgármesterünk erre kijelentette, hogy megírja a levelet Reinitz Gábornak, de azt a választ fogják kapni, hogy ki fogja szolgálni a lakosságot, adják le az igényt

Elsík Tamás képviselő megjegyezte, hogy ezt augusztusban kellett volna elkezdni.

Tóth Attila polgármesterünk szerint attól még nem lesz fa. Megállapodtak abban, hogy akkor levélben megkeresi a Parkerdő vezérigazgatóját.

Egyéb a napirenddel kapcsolatos hozzászólás nem lévén polgármester úr az ülést lezárta.

A 10 oldalas jegyzőkönyvből kielemezte:

Az idősek világnapja

Míg ifjaink szemében láng ragyog, elődeink tekintete világossággal áraszt el bennünket. Nekünk, rendőröknek legelső emlékképeink a pályánk kezdetéről mentoraink arca, hangja, intelmei és tanácsai. Az iskolapadban megtanultuk, amit szántak nekünk a könyvek, de hivatásunknak azt a vénáját, amitől elkezd csörgedezni ereinkben a zsaruvér, elődeinktől kaptuk. Mindennapi

munkánkhoz az ő példáikból meríthettünk erőt, hitet és bátorságot, az ő történeteiken nőttünk fel és tanultunk, míg majd egykoron a mi generációnk kezének lenyomata alapozhatja meg az utánunk következő nemzedék jövőjét. Ma, október 1-jén, az idősek világnapján azokat a kollégáinkat köszöntjük, akik a budapesti rendőrök kötelékét erősítették. Sokukkal mai napig találkozunk

születésnapokon, ünnepeken, hiszen már nyugállományba vonult kollégáink kék családjuk fontos tagjai voltak, és maradnak. Hatalmas megtiszteltetés, hogy elkészíthettünk pár fotót, ahol kollégáink szó szerint magukkal hozták a múltjukat, és olyan történeteket, melyeket nagyon szívesen hallgattunk. Hadd mutassuk be most őket Nektek, mi pedig legnagyobb tisztelettel gondolunk az összes, már nyugállományba volt rendőrünkre, akik a Budapesti Rendőr-főkapitányságon szolgáltak.

Az első képünkön Szalai Szilárd nyugalmazott r. főtörzssászlós mutatja meg egyenruhás fotóját, kollégánk a Dunai Vízirendészeti Rendőrkapitányság Budapesti Rendőrőrsén szolgált. Őt követi Bajtai Miklós nyugalmazott r.

alezredes, a BRFK XVII. kerületi Rendőrkapitányság egykori kapitányságvezetője. Simon István nyugalmazott r. főtörzssászlós, a BRFK XVIII. kerületi Rendőrkapitányságon szolgált, Sallay Károly nyugalmazott r. dandártábornok pedig a BRFK Hivatalánál dolgozott nyugállományba vonulása előtt.

Írtam Sallay Károly barátom, nyugalmazott r. dandártábornok kedves közlése alapján.

A fentiekhez, meg kívánom jegyezni, hogy a tábornok úrral több, mint fél évszázaddal ezelőtt, mint újonc sorköteles katonák együtt húztunk csizmát (valóban bőrcsizmát, nem „surranót”) a Kerepesi úton lévő Karhatalmi Forradalmi Ezred laktanyájában.

F R

Bölcs mondások – Tibor atya gyűjteményéből

- A társaink néha megpróbálják enyhíteni azokat a problémákat, amik nélkülük nem is léteznének.

ISMERETLEN BÖLCS

- Ha nem tehetjük, amit akarunk, azt kell akarnunk, amit tehetünk

ZSIDÓ KÖZMONDÁS

- A boldogság keresése a legfurcsább kifejezés, mert ha célként keresed a boldogságot, sosem fogod megtalálni.

C. P. SNOW

- Az öregség az elszalasztott alkalmak összessége.

HANS HABE

- A csend a némák éneke.

HORVÁTH IMRE

- A látomás a láthatatlan dolgok látásának művészete.

JONATHAN SWIFT

- A második házasság a remény diadala a tapasztalat fölött.

SAMUEL JOHNSON

- A róka megváltoztathatja színét, de nem a természetét.

SUETONIUS

- Tehetséges az, aki többet tud, mint amennyit tanult.

OSVÁT ERNŐ

A valódi megismerést a szív adja, azaz a szeretet. Csak azt ismerjük, amit szeretünk.

LEV TOLSZTOJ

Ha nem érdekel, hol vagy, nem tévedhetsz el.

ARTHUR BLOCH

Egy gyermek ki akarta venni vízből a halat – hogy meg ne fulladjon.

LUCIAN BLAGA

Idősek napja FALUNAP ÉS DISZNÓTOROS

Pilisszentlászló Önkormányzata és a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat példaértékű közösségi szellemben és fizikai összefogással 2022. szeptember 17.-én Falu nappal egybekötött idősek napját tartott. A rendezvényre mely eredetileg a Waldorf iskola főtéri épülete és annak udvarára volt tervezve, a jelzett esős idő miatt, a sportpálya épületénél került megrendezésre. A kései ebéd elkészítéséhez jó néhányan, már a reggeli órákban elkezdtek a munkálatokat. A disznótorosra valóban

elhozták hagyományőrzően a hajdani disznóvágások hangulatát. A legnagyobb sikert viszont a finomra sikeredett hústermékek hozták. Ahogy mondani szokás, - volt ott minden étel ital, igen gazdag műsor repertoár, meg minden, ami kell egy ilyen mulatságos összejövetelhez. Hangulat, a tetőfokára állt akár a lagzis háznál.

A rendezvény főrendezői Petkó Ildikó, és Dombai Gáborné Jutka. Számos segítséggel.

Oslovma.hu

A nemzetiségi lét érték, amelyet a magyar kormány támogat - mondta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes 2022. szeptember 23-án Budapesten, a szlovák nemzetiségi önkormányzatok és szervezetek képviselőinek az idej népszámlálásra való felkészülés jegyében Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló által az Országházban szervezett tájékoztatón. / Ritter Imre, az Országgyűlés magyarországi nemzetiségek

bizottságának elnöke reményét fejezte ki, hogy az idej népszámláláson tisztább, valós adatokat kapnak majd, mint a 2011-esen, és többen fogják majd magukat valamilyen nemzetiséghez tartozónak vallani. Azért fontos a nemzetiséghez tartozás bevallása, mert a népszámláláson kapott adatok törvények alapját képezik, valamint ezek alapján írják majd ki a következő nemzetiségi választásokat is - hívta fel rá a figyelmet Ritter

Imre. Kovács Marcell, a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) népszámlálási és népesedési statisztikai főosztályának vezetője szintén kiemelte, hogy a nemzetiségeket illetően különösen fontosak a népszámláláson kapott adatok, hiszen közvetlen jogkövetkezmény kapcsolódik hozzájuk: a népszámlálási adatokat tekintik mérvadónak a települési nemzeti önkormányzatok megalakulásához, valamint nyelvhasználati jogok is függenek tőle.

Elmondta, hogy a nagy világnyelvek mellett az őshonos nemzetiségek nyelvén is elérhetőek lesznek a kérdőívek, és négy kérdés vonatkozik majd a nemzeti kötődésre: melyik nemzetséghoz

tartozónak érzi magát, van-e másik nemzetséghoz kötődése, mi az anyanyelve, és családi, baráti körben milyen nyelvet használ. Ezekre a kérdésekre a válaszadás önkéntes - tette hozzá. / Semjén Zsolt kiemelte, hogy a 13 őshonos magyar nemzetség integráns része a saját nemzetének és Magyarországnak is, és olyan sajátos kultúrát képvisel, amelyet senki más nem tud adni és megőrizni. Semjén Zsolt hangsúlyozta, hogy a magyar kormány nemzeti alapon gondolkodik, azaz minden nemzetnek joga és kötelessége, hogy értékeit megőrizze, kimunkálja és felmutassa, mert rajta kívül erre senki más sem képes, és ha egy nemzet eltűnik, akkor az egyetemes emberiség lesz szegényebb. A magyarországi szlovákságról szólva azt mondta, hogy fontos részét képezi az egyetemes szlovákságnak és az egyetemes magyar nemzetnek

is, és számos olyan értéket hordoz, amelyet rajta kívül sem Szlovákia, sem Magyarország nem tudna felmutatni. Semjén Zsolt kulcsfontosságúnak nevezte, hogy a visegrádi országok (V4) együttműködése minél szorosabb legyen, mert ez teszi lehetővé „az értékeink és érdekeink hatékony képviselését”. A magyarországi szlovákság fontos szerepet játszik abban, hogy a magyar-szlovák kapcsolatok is minél szorosabbak legyenek - fűzte

hozzá. A

miniszterelnök-helyettes a kormány nemzetiségeket támogató intézkedéseiről szólva felidézte, az alaptörvényt úgy módosították, hogy az őshonos nemzetiségeket államalkotó

tényezőként elismerték, teljes mértékben megvalósult a háromszintű önkormányzatiság, és bevezették a parlamenti szósóólók intézményét is. Továbbá ötszörösére emelték a nemzetiségek költségvetési támogatását, és azon az intézmények tulajdonjogát, amelyeket a nemzeti önkormányzatok működtetnek, átadták a nemzeti fenntartóknak - sorolta Semjén Zsolt. A miniszterelnök-helyettes a legfontosabb projektként a budapesti Rákóczi útra tervezett szlovák központot említette, amelynek köszönhetően a magyarországi szlovákság saját történelmi helyén - az egykori pesti szlovák evangélikus templom épületében -, 21. századi körülmények között tudja a nemzeti életét folytatni. (mti)

Fuhl Imre

Fagyhalál az őserdőben

A magyar nyelvben a fázik szó jelentése az, hogy fát vág, gyűjt vagyis fázik, mert fázik.

Az emberiség 500 ezer éve vagyis fél millió éve tudja, hogy ha fázik tüzet kell raknia. Ötven éve veszítettük el ezt a lehetőségünket a távfűtéssel. A fiatalok még a fűtés képességét is. A svédek árammal fűtenek, pedig vég nélküli őserdő

választja el egymástól a szomszédokat. Lengyel egyetemista koromban is így éltünk. Reggel nem tudtuk elhúzni a sötétítő függőnyt, mert odafagyott az ablakhoz. A Mazuri őserdő közepén kémény és kályha nélkül

Losonci Miklós agrármérnök

Haluskafesztivál Vanyarcon

Haluskafesztivállal is éltetik a kultúrát, erősítik a közösséget Vanyarcon

Idén immár tizenhetedik alkalommal rendezték meg a Vanyarci Haluskafesztivált, amelynek központjában a népi konyha ízeinek megőrzése mellett a hagyományörzés és a kulturális értékek bemutatása volt. Két év kihagyás után, idén ismét megtartották a népszerű gasztronómiai rendezvényt a településen. Szabó Sándor, a település polgármestere elmondta, hogy nagy öröm számukra, hogy újra megrendezhették a fesztivált, hiszen a koronavírus-világjárvány miatt az elmúlt időszakban nem volt erre lehetőségük. Most azonban tovább éltetik a tradíciót. Balla Mihály, a térség országgyűlési képviselője kiemelte, ez a fesztivál kifejezetten a hagyományörzésről szól, a palóc és a szlovák kultúráról, amelyeknek értékeit fontos megőrizni. Ezek a rendezvények pedig mindig erősítik a helyi és a térségbeli közösségeket is. Skuczi Nándor, a Nógrád Megyei Közgyűlés elnöke úgy fogalmazott, hogy közös érdekünk az, hogy az itt élő emberek jól érezzék magukat, otthonuknak tekintsék a palócföldet az emberek és büszkék legyenek a származásukra. – Ez a fesztivál messze földről is híres, ahol a látogatók megismerhetik a palóc gasztronómiát, a természeti és az épített környezetet, de szűkebb hazánk büszkeségeit is – fogalmazott. Szabó Sándor, a Nógrád Megyei Kormányhivatal főispánja örömet fejezte ki a rendezvénnyel kapcsolatban, ahol igazán finom a sztrapacska. Szabó Mónika, az Országos Szlovák Önkormányzat alelnöke hangsúlyozta: fontos a hagyományok átadása a fiatalabb generációnak. – Nyelvében él a nemzet, de fontos ugyanakkor a kultúrát is megismerni, amelyhez például a tánc és a gasztronómia is hozzá tartozik, így a haluska is, amely a szlovák

elődeinek autentikus étele volt – közölte Szabó Mónika. A fesztiválon több környező település nevezett a sztrapacskafőző versenyre. Borbély Gábor, Buják polgármestere kifejtette, hogy fontosak ezek a rendezvények, hiszen Nógrád hagyományának egyik legfontosabb része a gasztronómia. A haluska pedig a nógrádiak egyik legjellegzetesebb étele, amelyet sokan fogyasztanak. A település is indult a versenyen, ahol saját, tradicionális ételük is megjelent: a polgármester elárulta, hogy a hagyományos mellett zúzás sztrapacskát is készítettek, hiszen Bujáknak az egyik híres étele a zúzás csík, amely egyébként Nógrádikum is és, amelyet most újra gondoltak. A vanyarciak is készültek a jeles alkalomra. Ponyikai Andrásné helyi lakos elárulta, hogy a haluskát nem nehéz elkészíteni, csupán krumpli, só és liszt kell hozzá. Ezeket jól össze kell keverni, eldolgozni és vízben kifőzni. Mint mondta, a legtöbben a juhtúrósat kedvelik, de közkedvelt a káposztás is. Az egész napos rendezvényen az ínycsiklandó ételek mellett egyébként különféle foglalkozás és kézműves vásár is volt, de folklór műsorok is szórakoztatták az érdeklődőket, akik a helyi nevezetességeket is megtekinthették.

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata Dombai Gáborné Jutka szervezésével is kirándulást szervezett Vanyarcra a haluska fesztiválra. A képen együtt a résztvevők, akik fáradtságot nem kímélve részt vettek az immár tradicionálissá vált vanyarci szlovákajkú testvéreink igen jól szervezett rendezvényén.

Szöveg: (nool.hu)

Fotó: Fuhl Imre

FR

Hozzászólás

Franyó Rudolf: „Szlovákságunk története” című vezércikkéhez. Mi volt a szlávok őshazája: A Pripjatyi mocsarak vidéke. Csernobiltól északra. Dél- Fehéroroszország. Mi volt a sikerük titka: Nem nomádok voltak, hanem nagyon ügyes földművelők. Nem jurtában éltek, hanem házakban. Nem nyílt tűzük volt a jurtában, hanem kemencéik az állandóan lakott házaikban. Művelt földjeik mellett éltek, sokasodtak. Ügyes iparosok voltak. Míg a nomádok keletre szorultak. Szamo fejedelem

nevének jelentése: „Önmaga”. A szlovo szót jelent. A szláv szlávul szólót, beszélőt. Velkihrad Nagy várat. Bratislava, (brat- testvér, slav-szláv) testvéri szlávot? Visegrad viszont nem magas, nem felleg, nem felhő, hanem Felsővárat jelent. Pest és Pécs szavunk is a szláv pjec – sütő szóból ered. Fémkohó minden jelentősebb helyen működött. Ezért hívták Budát a németek Ofen-nek, mert az, németül jelent kályhát (kohót).

Losonci Miklós

Hatodik forduló, látogatottsági felmérés a Visegrádi-hegységben

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága és a Pilisi Parkerdő Zrt. Debreceni Egyetem a Visegrádi-hegység (Pilis bioszféra rezervátum) látogatottsági felméréshez hatodik alkalommal is önkénteseket keresett. Polgárőrségünk számára természetes, hogy részt vesz rajta, hiszen az egyesületünk célkitűzése között fontos helyen szerepel a természet védelme is.

A felmérésekre október hónap 1-2-án hétvégén került sor, különböző helyszíneken. Pilisszentlászló területén három felmérő pont volt.

Az egyik ponton 3 polgárőrünk vett részt a számlálásban. Ezen polgárőreink nagyon sok ide látogató turistát szólítottak meg. Polgárőrségünk többi tagja is természetesen segített a kiszállításban (logisztikában). Polgárőrségünk visszatérő jelenlétével segítette a pontokon (terepen) lévőket.

A számlálásban résztvevő önkéntesek zöme a Debreceni Egyetemről és a várost környező településekről kerültek ki. Pilisszentlászlóról a polgárőrök mellett egy községben lakó jelentkezett és vett részt a feladatban. Az első nap ifjú polgárőrünk mellett más fiatal is részt vett a számlálásban.

Az ifjú polgárőr „utánpótlás” már biztosítottnak látszik. Önkéntesek elmondták, hogy nagyon épületes volt a kezdeményezés, az ide érkező

turisták, természetjárók sok hasznos dolgot, javaslatot fogalmaztak meg az erdővel és a községgel kapcsolatban. A tapasztalatok átadásra kerültek Dr. Benkhard Borbála Debreceni Egyetem szakmai koordinátor részére.

Az ide látogatók és turisták továbbra is megfogalmazták, hogy nagyon szép természeti adottsággal rendelkezik községünk, túlzás nélkül állítható, hogy az ország egyik legszebb fekvésű települése.

Mihics József
egyesületi elnök
Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Polgárőri kapcsolatok bővítése

2022. szeptember 20-án az újjáalakult Budakalászi Polgárőr Egyesület vezetése Lázár Péter elnök és Bana Attila alelnök megbeszélést folytatott Egyesületünk elnökével. Az elnökök megbeszélték a térség biztonságának főbb kérdéseit, az egyesületeik közötti közös együttműködés lehetséges kereteit. A szakmai megbeszélésen egy együttműködési megállapodás alapjai kerültek lefektetésre. A térségünk erősödött egy új egyesülettel, mely a lakosok biztonságát növeli.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Levelezés

Kedves Rudolf!

Megtaláltam a cikket, köszönöm a megjelenést, nagy örömömre szolgált!

E héten valószínűleg nyomra jutok az eset utáni

kutatásban is, ha lesz bármilyen kézzelfogható anyagom, én szívesen tartanék nálatok egy "szakértő" előadást, amennyiben igény lenne rá.

Üdv: Csere P.

Jozef Viktorín díszpolgára Visegrádnak Jozef Viktorín díszpolgára Visegrádnak

Visegrád díszpolgára címmel tünteti ki és az ezzel, járó jogokkal ruházza fel azt, aki

- tevékenységével a város anyagi, szellemi és erkölcsi értékeit jelentősen gazdagította, fejlődésében

kiemelkedő érdemeket szerzett;

- országosan illetve nemzetközileg értékelt tevékenysége révén a város ismeretségét, hírnevét és rangját növelte, kapcsolatainak körét bővítette.

A "Visegrád díszpolgára" címmel kitüntetettek névsora és az átadás éve:

Viktorin József - posztumusz (2022)

Grosschmid Béni - posztumusz (2018)

Zoller Attila - posztumusz (2017)

Mezei Anna (2014)

Héjj Miklós - posztumusz (2013)

Schulek János - posztumusz (2011)

Bánó László (2009)

Áprily Lajos - posztumusz (2007)

Szőke Mátyás (2006)

Herbert Schmied (2005)

Kalász István, Bourbon Lajos (2004)

Cseke László (2003)

Magyar László - posztumusz (2001)

Dr. Madas László

Jozef Schwarcz fősajtóreferens kérését teljesítette,

F R

Első a jószág

Köztulajdonba kerül, és közösségi funkciót kap Pest elveszett szlovák evangélikus temploma. Hosszú évtizedek óta nem szolgálja eredeti céljait, a járókelő számára pedig láthatatlan a pesti szlovák evangélikus templom, a város egyik legszebb romantikus épülete. Diescher József munkáját azonban most az állam 765 millió forintért

visszavásárolja, és az Országos Szlovák Önkormányzat kezébe adja – a jövőben szlovák-magyar beruházásban színház, múzeum, könyvtár, valamint művészeti és civil csoportok otthonává válhat. „Elképzeléseink szerint itt kap majd helyet a Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete, a

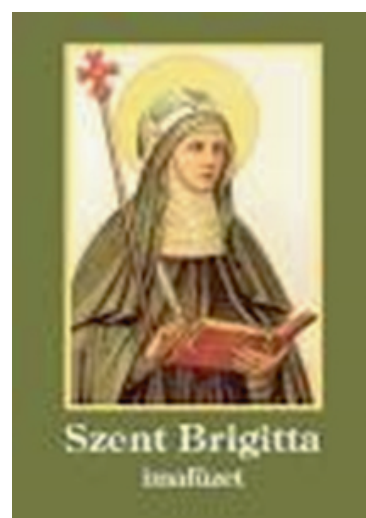
Jeles névnapok októberben

FERENC (Asszisi) hitvalló. Meghalt 1226. Ünnepe: október 4. Jómódú atyjának posztókereskedése nem tudta az üzlethez kötni. A vidám ifjúból komoly bűnbánó lett. A San Damianó nagytemplom feszületének sugallatára az önkéntes szegénység jegyében megkezdte a vezeklő életét.

A „poverelello” testvéreinek nevezte az összes teremtményeket. Fáradhatatlan igehirdetéseinek jutalmául a Megváltó, ajándéku testébe nyomta 5 szent sebét. Asszisi Szent Ferenc a posztókereskedők, szabók, kárpitosok, szobafestők védőszentje. Közbenjárásáért esdünk nyomorúságunk idején. Franciscus (franc, Francois): szabad frank latinositott alakja a frank -nak.

BRIGITTA = Brigitta Brigida özvegy. Meghalt 1373. Ünnepe: október 8. Svéd főrangú családból származott. Fiatal korában Magnus Eriksson király udvarmesternője volt. Özvegy korában egészen visszavonult a világtól és egy női szerzetet

alapított. Az Úr Jézustól sok misztikus kegyelmet és kinyilatkoztatást nyert. Nagy szerepe volt abban, hogy V. (Boldog) Orbán pápa Avignonból visszatért Rómába (1367). Brigitta jelentése az ónémetben: fénylő, magasztos és „apja leánya” is, mert atyja neve Birger volt.

KÁLMÁN vértanú. Meghalt 1012. Ünnepe: október 13. Mint ír zarándok, Kolman néven szerepel a martirológiumban. Magyarban a Kálmán kedvelt név. A pogányokj kémnek nézték és halálra kínozták. Szent Colomanus Ausztria védőszentje. Colomanus az ónémetben: hősi zarándok, sisakos ember.

TV film sorozat

Másfél millió lépés Magyarországon. Gépkocsival! Nyíltszíni átverés. Autóval csak gurulni lehet, de lépkedni csak gyalogosan lehetséges. Olyan ez is mint a külföldi ferencvárosi srácok. Pont a lényeg veszett el. Annyira tilos a rasszizmus és a vallási kirekesztés, hogy a fradi egész csapatában már csak a kapus lép pályára a keresztény fehérek képviselőjeként. Sinkó Lászlóék még a saját

lábukon jutottak el a Zempléntől az Alpok – aljáig a TV filmsorozatában. Ők még joggal nevezhették a fenti címen gyalogos túrájukat. A „zsírégető” autós túra pont nem zsírégető. Pont nem vérnyomáscsökkentő. Vagyis pont nem „másfélmillió lépés, hanem csak kerékkördulat.

Losonci Miklós

Budapesti Rákóczi úti szlovák evangélikus templom

Magyarországi Szlovákok Könyvtára és ajánlások között" - tudtuk meg Hollerné Racskó Dokumentációs Központja, a Vertigo Szlovák Erzsébettől. A jelenlegi elképzelések szerint Szlovákia és Magyarország 50-50%-os arányban osztja majd meg a felújítás költségeit.

A Luther-ház (Budapest, Rákóczi út 57.) története a szlovák evangélikus közösségnek a pesti evangélikusok közül való kiválásával kezdődik. A három nemzetiség, a német, a szlovák és a magyar a Pesti Evangélikus Egyház 1811-ben elkészült Deák téri templomában külön időpontokban tartotta istentiszteleteit. A szlovák közösség Jan Kollár lelkész és tanító vezetésével indult el az önállósodás útján, az új, szlovák gyülekezet 1834-ben alakult meg I. Ferenc császár jóváhagyása után.

Fuhl Imre tájékoztatása alapján összeállította
F R

Katonadolog

Dédapám nem volt katona. Burgerlandban született a kiegyezés évében. Csak németül tudott, és csak négy évig járt iskolába. Ott viszont magyarul tanították Trianon előtt több évtizeddel. Pest mellett nagyon olesón tudott „kömentes” földeket venni. Nagyapám 17 éves volt, amikor kitört az első világháború. Az osztrák hadseregbe került a származása miatt. Kitzbühellben kapott hegyivadász kiképzést.

Élete legszebb időszaka volt. Utána rögtön a legrosszabb jött. Az erdélyi szászföldön, Szebenben szolgált. Amikor befagyott a puska závarzata, akkor szuronnyal kellett rohamozni.

Gyerek fejje a háború végéig. A második világháborúba is besorozták. Írt egy levelet a feleségének, hogy hozzon egy hízót a sződi laktanyába, azért elengedik. A magyar helyesírás nem volt erőssége. Ilyen falu nincs Magyarországon. Ezért nagyanyám befogta a lovat a szekérbe, felrakta a disznót, és irány Sződ. BINGÓ! Volt kaszárnya Sződön. A koca ottmaradt. Nagyapám hazajött. Öccse valami Don nevű folyó mellé került. Januárra kapott volna szabadságot, de ő mindent megtett, hogy karácsonykor és Újévkor lehessen otthon. Pont visszatért az orosz áttörés idejére. Ez volt az utolsó hír róla. Édesapámat behívták leventének a nyilasok. Délig hallgatta

őket, aztán mondta, hogy „hazaugrik ebédelni, itt lakik a sarkon”. Tényleg ott lakott, ezt mindenki igazolta. Csakhogy ő nem állt meg a házuknál, hanem usgyi! Ennek köszönhetem, hogy ezeket most leírhatom. Később az oroszok nem akartak pár évig magyar katonát látni, ezért csak egy hónapot volt katona. Fegyvertelenül. Minket gyerekkorunkban kétszer is soroztak. Utáltuk. A kultúrház üvegfalán belül meztelenre le kellett vetköznünk és estig vizsgálgattak minket. Akik elfelejtettek bejönni, azokért elmentek a rendőrök. A pestiek 63% „alkalmatlan” lett az összeköttetések miatt, de a szabolcsiaknak csak 30 % - a. Atyám unokatestvérünket felmentetett, de nekünk „hazafias kötelességünk lett”. Én is ezt mondtam a fiamnak, amikor megkapta a behívóját 2002 - ben. Éppen olyan volt a magyar néphadsereg, mint norvég. Ami azóta is Oslóban

van. Aki elment, ott tartották, de senkiért nem mentek el. Kuka – mondta a fiam – női parancsnokok vannak! – Akkor tényleg kuka – válaszoltam. – Azt már nem! A laktanyák régen nők nélkül is bolondokháza voltak....

Losonci Miklós

Veszélyes fa kivágása

Tibor atya által, Rudolf János szervezésének köszönhetően, kivágásra került, a nem csak veszélyes, de a pálos rendi templomunk északnyugati homlokzatára káros hatással bíró immár eltérébélyesedett fenyőfa. Ezt a fenyőfát évtizedekkel ezelőtt mintegy másfél méteres korábban ültettük szeretett plébánosunk, a nemrég elhunyt Marczis atyánk közreműködésével itteni plébánossága idején. Akkor éppen azért ültettük, hogy később megóvja az északi hűvös szelektől, elődeink verejtékével épített templomunkat. Feladatát sokáig teljesítette. Később azonban annyira eltérébélyesedett, hogy hosszú oldalágai szinte rátapadtak a falra. Ezzel viszont az észak-északnyugat felől érkező csapadéktól, már nem óvták meg, de azt rávezették a falra, amely a

fotókon is jól kivehetően magába szívta. A bajt csak tetézte, hogy a lehulló falevelek feltöltötték a csatornát, mely eldugult és a csapadékvíz szabadon folyt ahol helyet talált magának. Csak a lehullott levelekből, amit kiszedtek a csatornából volt egy utánfutónyi. A térébélyes fa kivágása sem volt könnyű feladat, hiszen a templom és a sírok között, kellett kivágni a több mint félméteres átmérőjű fenyőfát, olyan módon, hogy egyikben sem essék kár. Nos Rudolf János keresztény, testvérünk műszaki felszereltségének, és nemes szívre valló családja odaadásának köszönhetően ez a problémánk is megoldódott. A népes Rudolf családnak Elsík Vilmos volt segítségére a munkálatokban.

Régi idők sívelései

Édesapám szenvedélyes túrázó volt. Édesanyám pedig korcsolyázó. A „korikat korikulccsal” lehetett fel és lecsavarozni a cipőkre. Amitől azok sarka levált, de a cipészek újra felragasztották a cipősarkakat. Ezért édesanyám telente a befagyott Duna parton vitt minket az óvodába, korcsolyázva. Pedig a folyó egyáltalán nem esett útba. Rádásúl az 50-es sőt 60-as években sem létezett hűtőszekrény. És a jégvermekhez lovas kocsikkal hordták a dunai jeget. Amitől az tele volt hatalmas lécekkel. Minden héten, egész évben kiabálták a jeges lovaskocsisok: Jeget vegyenek! Nagyapám is tartott egy fából készült benne „jég szekrényt”. A sícipők viszont még nem voltak feltalálva, így a lesikló lécek sem. Elemis korunkban ezek híján katonai léceket vettünk. Ezek síkvidékre készültek, de mi a Börzsönyben használtuk őket. Kóspallagtól a Nagyhideg-hegyig vállon cipeltük őket két órát. Ott egész télen volt hó. A turistaszállásunkban fűtött szobák és bableves, rántott hús, folyóvíz. Sífelvonó itt sem volt. Felfelé cipeltük a kétméteres, széles – vastag faléceket. Bátyámmal, szülők nélkül éjszakáztunk a turista házban. Ősszel lehetetlen volt az alvás a szarvasbögés miatt. A vaddisznók is bejártak az ételmaradékra. Gimnazista korunkba „hozott Jézuska” bőr sícipőket és lesiklóléceket.

Ezekkel már a Dobogó-kőn is síelhettünk estig, mert itt nem szálltunk meg soha, mert közel volt, de itt volt már felvonó is, bár extrém meredek. A Mátrában Ágasváron volt felvonó és Kékes – tetőn. Egyetemista koromban a Tátrában síeltünk. A bátyám itthonról, én a Balti-tengertől utaztunk oda. Ott találkoztunk. Panziókban laktunk. A „Sztari – szmokovecen” az öreg – füstölgőn voltak a legjobb felvonók. Két hétig a legfelső, legmeredekebb pályán síeltünk sötétedésig. A fogaskerekű vasút melletti alsó pályát „lenéztük”. Harminc évvel később itt síeltem a Tátrában életemben utoljára. A gyerekek a legfelsőn estig. Én a legalsón egyetlen egyszer. Sic transit glória mundi. Így múlik el a világ dicsősége. Tempora montamur, et nos muntamur illos. Változnak az idők és bennük változunk mi is. „Nem az idő halad, mi változunk”.

A hat mássalhangzós Etrbske-plesonál is sokat síeltünk. Amit a magyarok a szláv mássalhangzó torlódása miatt „Csorba –tónak” neveznek. A lomnici lanovkázás is kihagyhatatlan, és a zakopáni („bányán túli”) Gubaluvkai fogaskerekezés is. Jánosik – kal fűszerezve. Egyik nyáron a magas-Tátrában éjszaka eszméletlen csörömpölésre ébredtünk. Égszakadás – földindulás! (Fejeden egy koppanás). Mi a franc történik? Felgyújtottuk a villanyt -. A szoba „tele volt” mókusokkal. 3 db. Amik a nyitva felejtett ablakon keresztül „özönlöttek be, az asztalon hagyott kajákra. Másnap világosban is megismételték az inváziójukat,” amikor kinyitottuk az ablakot. Ezeknél csak a londoni mókusok szemtelenebbek. Ki akartam venni a fényképezőmet, az övtáskámból, erre felszaladt az övtáskáig rám, mert azt hitte, hogy etetni akarom. Ausztriában megláttam egy mormotát. Hason csúsztam a vizes fűben, hogy lefényképezhessem, de elszaladt. Erre felálltam, ő meg odajött a lábamhoz, hogy adjak valami finomságot. Ehelyett jól le lett fényképezve.

Losonci Miklós

Régi mesterségek, foglalkozások

KÖTERMELŐK, BÁNYÁSZOK

Községünket körbeölelő erdőkben, de a Pilis keleti oldalán, valamint a Visegrádi-hegységben rengeteg építkezésre alkalmas kő volt és jelenleg is van. E követ községünk lakói az 1900-as évek elejéig házaik építésére csupán elvétve használták, mivel elődeink vert falas módszerrel építették hajlékait. Az erdőtől csak a felszínen található köveket gyűjtögettek össze majd lovas kocsival hozták haza. Ezekből, a kövekből készültek a házak alapjai. Községünk intézményei: községháza, iskola, plébánia, templom, kápolna, esetleg néhány módosabb gazda háza készült hasított, faragott kő téglá falazatból. Ezekhez az építményekhez szükséges kő mennyiséget a környék erdeiben található félig, vagy egészen földben lévő kőtömbök széthasításával, kisedésével nyerték. Az így kitermelt követ építkezésre történő szállítás után a helyszínen szükség szükség szerinti

faragással építették be a kőművesek. Az erdei kőtömbök széthasogatása kisedése a földből, robbantás és minden egyéb gépi segítség nélkül történt.

Bányászaink a dömörkapui kőbányában, Akiket jómagam is könnyen felismertem:

A felső és alsó ölősor között, a nemrég elhunyt Kocskovszki Pál, Első ülő sorban balról a második Krkos István, akinek édesapja is elismert bányász volt ő később jobb – könnyebb megélhetés reményében, kitanulta a buszvezető mesterséget. Nyugdíjazásáig a főleg a Pilisszentlászló -

Szentendre járaton dolgozott. Mellette középen Német László Béke utcai lakosunk. Balról a negyedik, Kiss László az apróbb termetű Laci bácsi, aki bizony szorgalmával helyt állt az erősebbek mellett is a munka frontján. Jobbról az ötödik Vanyák Mihály, aki viszont mint „standbeli” sorkatona Horthy Miklós II. hadseregében, megjárta a félelmetes Don-kanyart. Közeli szomszédunk volt, udvarán lévő kútból hordtuk-hordtam a vizet gyerek, de még felnőtt koromban is, a Misi Bátyámmal. Nem tudom megállni, hogy ne írjam le Vanyák Miska bácsi rövid történetét a fronton történt sebesüléséről: - A

mozgó gépkocsin ültünk egyik bajtársammal, a gépkocsi platóján fekvő sebesülteket kísértünk a frontvonal mögé. A kocsi valami oknál fogva lassításra kényszerült, ekkor hátulról felkapaszkodott egy orosz katona és dobтарás géppisztolya csövével a

lengedező ponyvát félrehúzza, csak úgy vaktából leadott egy sorozatot és ezzel vissza is ugrott vagy esett a földre. A mellettem ülő bajtársam elvérzett. Nekem a cigaretta dózni, melyről lecsúszott az engem ért lövedék mentette meg életemet. Az esemény biztos nem volt kitaláció, mert megvolt neki az ominózus cigarettatárca. Az első ülő sor elején ülő bányász nagyon ismerős, szintén falubelink, akár csak Kocskovszki Pál mögött ülő leventesapkás ifjú, és a mellette ülő két társa de nem „jön be” a nevük. Örömmel venném, ha valamelyik helybeli olvasónk, aki felismeri valamelyiket, közölné velem, hogy a következő

kürtösbe le tudjam közölni.

Némi kitérő után folytatom a kőbányászat ismertetését:

- Ezzel szemben az útépitések, folyamszabályozások, különböző intézmények, budapesti rakpart, körúti paloták mementói. Ezekhez a munkálatokhoz igen nagy mennyiségű, a legkülönbözőbb köre volt szükség. Ilyen nagy mennyiséget az erdei kőfejtéssel nem lehetett biztosítani. A kívánt mennyiség nagy részét környékünk kőbányaiban termelték ki, az alábbi helyeken lévő kőbányákban: - Dunabogdány, Visegrád, Dömör-kapu, Izbég, Üröm, Budakalász. A bányaművelésnél, már szakosodtak a munkakörök. A bányaüzem első embere a bányamester volt, aki felelős volt a bánya üzemeltetésével kapcsolatos feladatokért. Fűrőmesterek, fűrták kézi erővel, később a kompresszor által termelt levegővel a robbanószer elhelyezéséhez szükséges lyukakat. Lőmester, ez igen jelentős munkakör volt, amely komoly

szaktudást igényelt. Kőfaragók, riccerek, a bánya szakemberei. Ők hasították szét az egészséges, repedésmentes kőtömböket megfelelő méretűre, majd azokból faragták ki az útszegélyeket, útburkoló kockaköveket, lépcsőket, építési köveket. Sziklafejtők, a legveszélyesebb munkakör. A robbantások után köteleken leereszkedtek a bányafalon, és a meglazult köveket kis vasrudak (pajszerek) segítségével lefejtették. Karbantartók, főleg a drótkötélpályát javították. Szintén veszélyes munkakör. Bányakovács, nagy gyakorlatot igénylő munkakör volt. Csillepakolók, a bányászat legnehezebb, legfárasztóbb munkavégzése volt. Csillések, lovakkal és kézi erővel húzták, tolták a csilléket. Vízhordók, fiatal legények - lányok hordták a friss ivóvizet.

Részlet, az Elődeink mesterségei és foglalkozásai címen 2008. megjelent könyvemből,

F R

Fordítva

A jó fordítás sosem ferdítés. Magyar-lengyel két jó barát. Együtt vív és issza borát. Lengyelül: polák – venger dvá bratanki. I do sabli i do do sklanki. Itt a lengyelek kerültek az első helyre. A brat viszont nem barátot, hanem testvért jelent. A barát lengyelül prijatyel. A második mondat szó szerint: A szablyához és az üveghez. Latin betűkkel írnak

ők is, de egész más helyesírással. Bratanki – testvérkék. A tutaj szavunk lengyelül azt jelenti – itt. Lodz – ot vudzsna ejtik. Debrecen Dobroczinnak ejtik, ami jótettet jelent. Bocsánat lengyelül azt jelenti: a gójáé. Rengeteg közös szó is van.

Losonci Miklós

Ebcsont beforr...

...de az enyém sosem tört el. Majd talán ezután. Pedig egyszer a cseresznyefa ága tört le alattam. Egyszer fogócskázás közben egy fára másztam, mert egy lány volt a fogó, de ő „simán” utánam mászott. Erre fölöttem leugrottam. Egyszer a szénás szekérről csúsztam le. Pont a fenekemre estem. A keresztcsontomra. Két hétig nem tudtam ülni. Amikor két sílécet törtem el egyszerre, egyik lábam sem lett megröntgenezve, mert négykézláb mégsem mehettem el az orvosokig. Egyszer leesett a bicikli áramfejlesztő dinamója a küllők közé. Amitől az helyben megállt, én meg a kormány fölött elszálltam, mint a sóhaj. Egyszer motoron mentem Budapestre, ahol a villamos sínek mellett van egy

vasvályú. Oda szorultunk be a kerék és újfent elröpültem a kormány fölött. Bukósisak nélkül, mert akkor még nem volt kötelező. Máskor a lábam csúszott le a lábtartó elé. Motorostul buk fenceztem. A bokám aláfordult. Azt hittem, hogy az reccsent ilyen hatalmasat. De nem! A motor lábtartója tört le! A lábam akkor sem. Cselgáncsedzéseken a karfeszítések, dobások, esések folyamatosak voltak. Egyszer egy hordozható magasles dőlt el velem, egyszer ráestem a távcsöves golyópuskámra egy fáról. Fél óráig ordítani szerettem volna, de még nyögni sem bírtam. Szinte lélegezni sem.

Losonci Miklós

Kedves Rudolf!

Beszéltünk róla, hogy ha van kedvünk írni egy összefoglalót, hogy mi is a kapcsolatunk a faluval, akkor most küldök egy rövid szösszenetet.

Köszönjük a sok kedvességet. Tegyen vele azt, amit jónak lát!

Pilisszentlászló

Hogy mit jelent egy „Eltés” rekreáció-sportszervezőszakos hallgatónak, ha meghallja ezt a nevet, akkor kicsit elbizonytalanodik. Amikor talán életében először találkozik vele, akkor már túrázott 15-17 km, attól függően, hogy eltévedt egy kicsit vagy sem.

Több, mint 7 éve, hogy kollegáim, Ági-és Zsolt kitalálták, hogy a Börzsönyből a Visegrádi hegységbe kerüljön át az első évfolyamosok számára kötelező turisztika tábor. Hat éjszakát töltünk el a mogyoróhegyi Madas László erdei iskola faházaiban. Ez alatt az idő alatt két turnusban 160-180 hallgató ismerkedik a természettel, de leginkább egymással, olyan körülmények között, amikor az emberi jellem eredendő tulajdonságai tűnhetnek elő, hiszen 4 nap alatt több mint 50 km túráznak, futnak egyénileg és csapatmunkában is próbára teszik magukat és ilyenkor, amikor elhagyják a komfort zónájukat tűnik elő az igazi emberi jellemvonásuk, ki az, aki csapatember, segít, támogat, ki az, aki feladja, elbizonytalanodik. Itt derül ki, hogy a következő 3-5 évben mire, hogy lehet számítani, mert ahogy a mondás is tartja „bajban ismerszik meg az ember”.

Első nap Leányfaluról indulunk és Vörös-kő érintésével túrázunk vissza Mogyoró hegyre, ez 16

km. A második nap 6 csapatot alkotunk belőlük, és reggel elindítjuk őket egy meg nem nevezett hely felé, amiről csak annyit tudnak, hogy ott fogják őket tanáraik várni. Nekünk tanároknak az a dolgunk, hogy a hallgatók előtt elindulva kerékpárral a hegyen-völgyön keresztül információkat rejtünk el a diákoknak, akik ezeket kell, hogy sorrendben megtalálják, mert mindig csak a következő hely adatait ismerhetik meg. Így jutnak el két különböző útvonalon Pilisszentlászlóra. Az Apátkúti völgyön jön az egyik része és az országos kék túrát követve a másik része a csapatnak, hogy egy helyen Pilisszentlászlón találkozzanak.

Hogy mit jelent nekünk tanároknak azt jól tudom. Amikor embert próbáló módon végig tekerjük mind a két útvonalat és elrejtjük az információkat 2x a héten utána, egy meghatározott helyen találkozunk és ez nem más, mint a Janosikova kresma. Mi tanárok kb. 2-2,5 órával korábban érkezünk ide, mint a diákok. Hosszú évek óta ülünk a kocsma előtt a székeken és várjuk hallgatóinkat. Ez az a két óra, amely visszazökkent minket is a városi rohanásból a nyugalom világába. Nagyon szeretünk itt ülni ránk tűz a nap és van időnk nekünk is egymásra figyelni. Miközben itt ülünk erre a két napra óhatatlanul részévé válunk a falu életének. Megismerkedünk a kocsmákkal, a kocsma állandó törzsközönségével. Így szereztem magamnak gombász ismerőst, aki felhív, ha vargánya, vagy őzlábgomba van az erdőben, így ismertük meg a falu polihisztorát, mentorát, aki számtalan könyvet írt már, melyek feldolgozzák a falu helytörténetét, eredetét. Bemutatja a hajdani emberek életét, titkokat ismehetünk meg műveiből. Több kötetet kaptunk már tőle ajándékba az évek során. Eddigi éveinkben csak kedvességet kaptunk a helyi emberektől, akik érdeklődve figyelik az eseményeket. A megérkező hallgatóság nagy örömmel köszönt minket élvezik a civilizáció

nyújtotta kényelmi szolgáltatásokat. Itt a kocsmában pihennek egy bő fél órát és utána indulnak vissza a táborba. Ez a nap, ha jól sikerül akkor 32-35 km jelent a lábukba, de volt már olyan csapat is, aki 40 km gyalogolt.

Harmad nap tájfutó versenyt szervezünk neki itt 5-10 km futnak. Utolsó nap pedig a Rám-szakadék vadregényes szurdokvölgyét ismerhetik meg és a Lukács-árkon juttatjuk vissza őket Dömösre, ez a túra is kb. 10 km. A parkolóban elbúcsúznak egymástól és a buszok visszaviszik őket

Budapestre. Mint látható Pilisszentlászló egy epizód az életükben, de remélem, hogy olyan élményeket szereztek, melyek hatására visszatérnek és nem felejtene el meginni majd egy frissítőt a Janosikovában, és elmerenghetnek majd azokon az élményeken, amit a helytől és a tanáraiktól kaptak egykoron.

Szűcs Attila
testnevelő tanár

Ellensúly

Sajnos úgy itthon, mint külföldön kevés szó esik a magyarországi szlovákok szükségleteiről, ha pedig mégis, akkor zömmel a “rólunk – nélkülünk” jelszó jegyében: Gyakran politizálnak a fejünk fölött, oly tisztességtelen módon, hogy nemegyszer csak lábjegyzet vagyunk és eszköz, amivel visszaélnék. Az alkotmány szerint államalkotó tényezők vagyunk, de ez a gyakorlatban nem mindig nyilvánul meg, és most nem csak a nemzetiségek magyar törvényhozási képviselőinek évtizedek óta megoldatlan ügyére gondolok, tehát egy szembetűnő, a magyar Alkotmánybíróság által is többször kritizált alkotmányellenes állapotra. A magyarországi szlovákok sokáig a szlovákiai magyarok elhallgatott ellenpólusa voltak, és máig nem szentelnek nekik kellő figyelmet. Közben, ha feltesszük a kérdést, hogy a két kisebbség közül melyik a ténylegesen veszélyeztetett, a válasz elég egyértelmű. A kisebbségi status quo fenntartásának követelésekor és egyáltalán, a nemzeti kisebbségek támogatásakor, nem szabadna kettős mércét, vagy egyoldalú megközelítést alkalmazni. A kisebbségek elementáris és közös érdeke, hogy meggátolható legyen a szlovák-magyar viszony kiéleződése, hiszen a feszültség, melyet a szélsőségesek egyre gyakrabban képesek gerjeszteni, leginkább a kisebbségekhez tartozók életén tükröződik vissza. Az elmúlt években sajnos a magyarországi szlovákokat is titulálták náciának és hazaárulóknak a szélsőjobb képviselői. Nehéz elfelejteni az országos civilszervezetünk postaládáján hagyott „üzenetet” és a feketére mázolt szlovák feliratok sorát a táblákon. Bizonyos magyarországi

körökben már nemcsak a zsidókat és romákat sikk szidni, hanem a szlovákokat is, és úgy tűnik, a politika tehetetlen ezzel szemben. A saját bőrünkön érezzük, hogy a gazdasági és más válságok idején a többségi társadalom messze nem olyan toleráns a kisebbségekkel szemben, min amilyenek a világban beállítja magát.

Részlet Fuhl Imre publicisztikai írásaiból

Humor

VIGASZTALÁS

Ha ez a harmadik házasságom sem sikerül, én öngyilkos leszek! – mondja elkeseredetten Lackónak a barátja. - Hülye vagy, ha én is mindig így tettem volna, velem lenne tele a templom melletti temetőnk.

NEM ÉRI EL LŐJE LE

Régebben sok utast szállítottak az autóbuszok. Sűrűbbek voltak a járatok és kalauzok adták a jegyeket, amely munkakört döntően lányok, nők láttak el. Feladatukhoz tartozott csengővel jelezni leszállási szándékát a buszvezető (sofőr) felé az utasoknak.

Ezt akarván jelezni, a fiatal alacsony növésű csinos új kalauz hölgy. Odalépdelt a csengő alá, nyújtózkodván jobb kezével a nyomógomb felé, jó hangosan szellentett.

Gyulát a következő pillanatban hangosan kacagva mintha elhagyta volna dadogása.

- Úgy is van, ha nem éri el, lője le!

Nagy hahotázás lett Szarvashegytől a Szentendrei HÉV megállóig.

Szegény csinos kalauz leányzót többet nem láttuk a járatokon.

Pista bácsi, aki akkor sofőrként vezette a buszt, elbeszélése szerint még aznap leszerelt a Szentendrei Volántól.

SZÁZAS

Jankó a szomszéd faluban lévő búcsú napján találkozik volt inas társával.

- De jó, hogy összefutottunk cimbora – köszöntötte őt rég nem látott barátja.

- Otthon felejtettem a pénztárcámat. Nem adnál kölcsön egy százast, hogy a kutyák le ne pisiljenek?

- Ne haragudj – válaszolta Jankó, - csak egy százasom van, és én is szomjas vagyok.

SZPONZOR

Andris késő éjjel botorkál haza a sötét éjszakában.

- Hol voltál? – kérdezi e neje. - Tudod szponzort keresgéltem.

- Miféle szponzort?

- Hát, aki hazáig támogat.

KORHOLÁS

János bácsit kocsmából hazafelé menet megállította a kápolna előtt álldogáló Szapori plébános úr.

- Magát minden este részegen látom hazamenni, – korholta őt a plébános úr.

- Nem bántja a lelkiismerete?

- Az nem csak a feleségem...

Részletek Elődeink humora c. könyvemből. F R

Humor

Sallay Károly gyűjteményéből

- Két műértő a Sixtusi kápolna gyönyörű mennyezetfreskóit csodálja: - Nagyon ügyes keze volt ennek a Michelangelónak! - És milyen hosszú ecsetje...

- A pénz nem boldogít. Egy ember, akinek 3 milliárdja van, semmivel sem boldogabb, mint akinek csak kettő van.

- Plátói szerelem = kívülről nyalogatni a lekváros üveget.

- Az emberiség olyan, mint a krumpli: a java a föld alatt van.

- Ha tilosban parkolsz, ne kapcsolj ki az ablaktörlődet! Mozgó ablaktörlő alá nem lehet betenni a büntetőcédulát.

- Ha egy férfi kinyitja a kocsiját egy nőnek, akkor vagy a nő új, vagy a kocsi.

- A legnehezebb dolog a világon tudni, hogyan kell valamit jól csinálni, és szó nélkül végignézni, ahogy valaki rosszul csinálja.

- Nagy ésszel nagyot lehet tévedni.

- Egyenként a lavina hópelyhei is ártatlanok.

Kormos Sándor tanár úr gyűjtéséből

A félsziget egy olyan sziget, amit nem fejeztek be teljesen.

A Nagy azért kövér, mert tele van szeretettel.

Amikor a Nagynak fájnak a fogai, egyszerűen pohárba teszi őket.

Nekem már nincsen Nagyim, elültettük a temetőben.

Egyszer olyan beteg voltam, hogy 40 kiló lázam volt.

A svájci teheneket elsősorban csokigyártáshoz használják.

Szardínia lakosait szardíniának hívják.

Az orvosok azt mondják, hogy a halálos betegségek a legrosszabbak.

Amikor a kistesóm született, akkumulátorba kellett tenni.

A leghasznosabb állat a disznó. Mindene felhasználható, elejéből-hátuljából hús van, a bőréből cipő, a szőréből kefe, a nevével meg káromkodni lehet.

Az állatkert egy szuper hely. Olyan állatokat is lehet látni, amelyek nem is léteznek.

Nem vagyok megkeresztelve, de azért be vagyok oltva.

Az életbiztosítás egy olyan pénz, amit az kap meg, aki túléli a halálos balesetet.

Nem tudom hány éves vagyok, mert ez állandóan változik.

Nagyon megijedtem, amikor Anya megbetegedett.

Azt hittem Apu fog főzni ránk.

A gyerektartás a gyerekek fizetése, amikor Apa elköltözik otthonról.

Minden hal termel ikrát, az oroszoké még kaviárt is.

A teheneknek nem szabad gyorsan futniuk, hogy ki ne lötyögjön a tejük

A férfiak nálunk csak egy nővel házasodhatnak. Ezt úgy hívják, hogy monotonia.

A nővérem már megint kitűnővel fejezte be az osztályt. Fogadjunk, hogy szándékosan csinálja ezt velem!

Kolumbusz háromszor indult útnak, bár a második útján meghalt.

Az őserdő olyan terület, ahova emberi kéz még nem tette be a lábát.

Zrínyit a bécsi kamarilla által felbérelt ólmozott

vadkan ölte meg.

Lincoln anyja már csecsemő korában meghalt.

És akkor a költő megírta a Szundi két apródja című verset.

Julius Ceasart a márciusi Idusok ölték meg.

Egyiptom őslakói a múmiák.

A Magna Charta Libertatum kimondta, hogy ugyanazért a bűnért senkit nem lehet kétszer megölni.

A kutatók az őshazában megtaláltak az ősmagyarok hátrahagyott részeit.

A Bibliát Guttenberg találta fel.

Anonymus III. Béla névtelen jegyese volt.

A XVIII. századi főurak palotakertjei tele voltak szépen nyírt szökőkutakkal

A középkorú lovagok a lovagi tornákon mindig egy hölgyet tűztek maguk elé.

A nemzetiségi iskolákba több ajkú diákok járnak.

Nyáron nő a kalapos gomba, télen a kucsmagomba..

Villon fő műve az Ótestamentum.

A görög ábécé kezdete: alfa, béta, céda...

II. József, a vaskalapos király Mária és Terézia fia volt.

A fecske egy költöző madár olyan, mint a gólya, csak sokkal kisebb és nem hasonlít rá.

Barbarossa seregében kitört a pestis, amely elől maga a császár is csak álruhában tudott menekülni.

Ady Boncza Bertalant vette feleségül.

Bombay éghajlata olyan egészségtelen, hogy lakosai máshol laknak.

A kőolajat kövekből sajtolták.

Az építészet, mint művészet

Építészek világnapja 2022

Október 6-a az építészek világnapja, több építészeti díjkiosztó ceremónia is ezen a napon zajlik világszerte. A jeles nap arra hívja fel a figyelmet, hogy az épületek tervezői nem csupán társadalmilag hasznos, de művészi értékű munkát is végeznek.

A Union Internationale des Architectes (UIA), azaz az Építészek Nemzetközi Szövetsége 1998-ban nyilvánította október 6-át az építészek világnapjává, hogy ezzel tisztelegjen mind az építészek szaktudása, mind az általuk tervezett remekművek előtt. Ez a gesztus az építészetet, mint művészeti tevékenységet hivatott pozicionálni, és arra sarkall, hogy az épületeket mint művészeti alkotásokat értelmezzük.

A Union Internationale des Architectest 1948-ban alapította Pierre Vágó (Vágó Péter) magyar származású építész. Pierre Vágó édesapja, Vágó József szintén építész volt, a család a fiú 18 éves korában költözött Franciaországba. Pierre rendkívüli tehetség volt, az ő nevéhez fűződik a RIA (Réunion Internationale d'Architectes) nemzetközi építész szervezet alapítása is, amely a UIA elődje volt.

A UIA feladata, hogy világszinten ápolja a kapcsolatot a szakma képviselőivel és együttműködjön olyan nemzetközi szervezetekkel, mint az ENSZ és az UNESCO.

LEGHÍRESEBB MAGYAR ÉPÍTÉSZEK

Az építészek világnapján minden nemzet a történelme legnagyobb építészeiről is emlékezik, a kortárs tehetségei mellett. Pollack Mihály és Hild József a klasszicista építészet mesterei voltak, akik

hatalmas szerepet játszottak Budapest mai arcának kialakításában. Mindketten a Bécsi Művészeti Akadémián végeztek, mielőtt itthon kezdtek alkotni. Hild az Esterházyak udvari építész, majd Budapest építőmestere volt, az ő terveit dicséri a Deák téri evangélikus templom főhomlokzata vagy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank (Gerbeaud-ház) épülete is. Pollack Mihály leghíresebb tervezései a Magyar Nemzeti Múzeum és a Sándor-palota épülete.

Pollack mellett inaskodott a 19. század egyik legnagyobb építésze, a Magyar Állami Operaház és a Várkert Bazár tervezője Ybl Miklós. Ybl folytatta a Hild József által tervezett Szent István-bazilika építését is. Korai

stílusát a romantika jellemezte, később neoreneszánsz stílusban alkotott.

Dr. Hauszmann Alajos szintén a 19. század nagyja, a Műegyetem tanára majd rektora és az MTA tagja is volt. Eleinte az olasz reneszánsz, később a barokk stílusjegyeit alkalmazta az általa tervezett épületeken. Az Igazságügyi Palota, Budavári Palota és New York-palota tervezője 2011-ben posztumusz Magyar Örökség díjat kapott.

Ugyanekkor alkotott Steindl Imre és Lechner Ödön is. Steindl nevét leginkább az Országház tervezése kapcsán ismerjük, de az ő nevéhez fűződik a Vajdahunyad várának rekonstrukciója is, valamint a Mátyás-templom építőtöredékének is tagja volt. Lechner Ödön pedig a hazai szecesszió úttörője volt, a magyar folklór és az ázsiai díszítőművészetet elegyítette terveiben. Ő tervezte az Iparművészeti Múzeumot és a Postatakarék pénztárat.

Kigyűjtötte: F R

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015